

ผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

พระมหาชยันต์ แสนโบราณ

22 ก.ค. 2547

180096

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2547

ISBN 974-382-964-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้
พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ พระมหาชยันต์ แสนโบราณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิณี/ชิตเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิณี/ชิตเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ย์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่... ๒๕ ...เดือน... พฤษภาคม... พ.ศ. ๒๕๔๗

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน และส่งเสริมการทำวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษาจาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา ความช่วยเหลือ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ประธานในการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ชิดเชิดวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อ การทำวิจัย รวมถึงคณาจารย์ในภาควิชาและคณะและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอเจริญพรขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชลิ มาพุทธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เมธาวิ อุดมธรรมมานุภาพ และอาจารย์ประวิทย์ บุญตัน ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอเจริญพรขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล วัดกลางดอนเมืองชลบุรี และคณะครูสอนระดับอนุบาลทุกท่านพร้อมด้วยคณะครูโรงเรียนอนุบาล วัดกลางดอนเมืองชลบุรีทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูล เป็นอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณ พระเทพปริยัติโมลี เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี ที่ให้ทุนการศึกษา และพระศรีศาสนวงศ์ เจ้าอาวาสวัดนางชี พระครูวิจิตรพัฒนโสภณ เจ้าอาวาส วัดแจ้งเจริญคอน และพระอาจารย์ดำรง วุฒิกโก พร้อมด้วยโยมโทน หาเพชร ที่ให้ความอนุเคราะห์ สงเคราะห์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา และขอเจริญพรขอบคุณบิดา มารดาและพี่น้องทุกคน ที่ได้ให้ความห่วงใย สนับสนุนทุนทรัพย์และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา และ ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ นิสิตทั้งสาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและจิตวิทยาการแนะแนว ทุกคน ตลอดจนเพื่อนสหธรรมิกทุกรูป ที่มอบมิตรภาพที่ดี ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจอย่าง ดีเยี่ยมเสมอมา และขอขอบพระคุณบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายขออนุโมทนาบ้นจิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้มอบทุนสนับสนุน การทำวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่า และประโยชน์อันพึงได้รับจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน มาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

พระมหาชยันต์ แส่นโบราณ

44912288: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: โปรแกรมการเสนอตัวแบบ/ ลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย/
เด็กปฐมวัย

พระมหาชยันต์ แสงโบราณ: ผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัยทาง
จริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย (THE EFFECTS OF MODELING PROGRAM ON
DISCIPLINARY ETHICAL CHARACTERISTICS OF PRESCHOOL CHILDREN) อาจารย์
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมคิด บุญเรือง, ค.ค., วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ค.,
191 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-382-964-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัย
ทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย
ระดับอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี ที่มีลักษณะนิสัยทาง
จริยธรรมด้านระเบียบวินัยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาโดยวิธี
การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ แบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย และ
โปรแกรมการเสนอตัวแบบ การเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะ
หลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ด้วยวิธี
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายใน
กลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between-Subjects Variable and One
Within-Subjects Variable) ของ ฮาวเวล (Howell) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบ
นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองมีลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบ
วินัยสูงกว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง มีลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย ใน
ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

44912288: MAJOR: COUNSELLING PSYCHOLOGY; MS (COUNSELLING
PSYCHOLOGY)

KEYWORD: MODELING PROGRAM/ DISCIPLINARY ETHICAL CHARACTERISTICS/
PRESCHOOL CHILDREN

CHAYAN SAENBORAN: THE EFFECTS OF MODELING PROGRAM ON
DISCIPLINARY ETHICAL CHARACTERISTICS OF PRESCHOOL CHILDREN. THESIS
ADVISORS: SOMKID BOONRUANG, Ph.D., VINEE CHIDCHERDVONG, M.Ed., AND
PAIRAT WONGNAM, Ph.D., 191 P. 2004. ISBN 974-382-964-4

The purpose of this research was to study the effects of modeling program on disciplinary ethical characteristics of preschool children. The sample of the research consisted of sixteen preschool children of the academic year 2003 obtained through simple random sampling method from Anubanwatklangdon School whose scores on the disciplinary ethical characteristics were lower than the percentile rank of 50. The samples were divided into two groups, the experimental group and the control group, with eight members in each group. The instruments used in the study were the disciplinary ethical characteristics test and modeling program. The data collection procedure was divided into three phrases: the pre-test, the post-test and the follow-up. The data were analyzed by repeated-measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable by the Howell procedure and pair comparison through the Newman-Keuls Procedure.

The results revealed that interaction between the methods and the duration of the experiment was found of being statistically significant at .05 level. The preschool children in the experimental group were found of receiving higher scores on disciplinary ethical characteristics in both the post-test and follow-up than in the pre-test and the control group with the statistical significance of .05. No significant difference was found on disciplinary ethical characteristics during the post-test phase and the follow-up phase in the experimental group.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารเกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย.....	8
ความหมายของจริยธรรม.....	8
ความสำคัญของการพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	9
องค์ประกอบทางจริยธรรม.....	11
ทฤษฎีการพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรม.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยทางจริยธรรม.....	29
เอกสารเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม.....	34
ความหมายของการปรับพฤติกรรม.....	34
ลักษณะของการปรับพฤติกรรม.....	35
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	36
กระบวนการเสนอตัวแบบ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมด้วยตัวแบบ.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง.....	57
ประชากร.....	57
กลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	58
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	58
การดำเนินการทดลอง.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก	91
ภาคผนวก ข	99
ภาคผนวก ค	179
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	191

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โปรแกรมการเสนอตัวแบบ.....	62
2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	64
3 คะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้าน ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และ ระยะติดตามผลของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม.....	66
4 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบ วินัย ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการเสนอตัวแบบ และกลุ่มควบคุมใน ระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	67
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้าน ระเบียบวินัย ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	70
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	72
7 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	73
8 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	74
9 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลา ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการ เสนอตัวแบบ.....	75
10 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยเป็นรายคู่ ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการเสนอตัวแบบ ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลด้วยวิธีการทดลองแบบ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method).....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมแสดงลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม.....	19
3 การวิเคราะห์ของทฤษฎีการวางเงื่อนไข โดยลงมือกระทำ.....	40
4 แสดงถึงลักษณะของกระบวนการเสนอตัวแบบ.....	43
5 แบบแผนการทดลอง.....	61
6 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับโปรแกรมการเสนอตัวแบบ และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	68
7 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยในระยะเวลาดัง ๆ ของการทดลอง ในเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเสนอตัวแบบ และกลุ่มควบคุม.....	69
8 แสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการเสนอตัวแบบ และกลุ่มควบคุมกับระยะเวลาการทดลอง.....	71